

Trondheim, 12.01.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8276

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Kvotepå jakt på gaupe 2024 -rovviltregion 8, Troms

Vedtaket

Miljødirektoratet setter kvote for jakt på gaupe i Troms i rovviltregion 8 til totalt fem gauper med en hunddyrkvote på totalt to voksne dyr.

Kvoten gjelder for B-områdene for gaupe i følgende kommuner: Nordreisa, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Tromsø og Balsfjord. Kvotestart i dette området er 1. februar 2024.

Fra 1. mars 2024 åpnes det også for kvotestart i B-områdene i Sørreisa og Salangen kommuner. Inntil to gauper kan felles her.

Jakt- og fangsttiden for gaupe varer til 31. mars 2024.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 13. Du finner [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Vi viser til vedlegg 1 " Kunnskapsgrunnlag gaupe i Norge 2024" som bakgrunn for våre vurderinger. Vedlegget beskriver bestandssituasjon for gaupe ([rovdata.no](#)), avgang av gauper samt skadesituasjon og erstatning for tap av sau og tamrein til gaupe ([rovbase.no](#)).

Særlige vilkår

- Statsforvalteren/sekretariatet skal kunngjøre kvoten, vilkårene, jaktområdene osv. på den måten som er vanlig for regionen.
- Statsforvalterne administrerer kvotestarten innenfor sitt fylke og etablerer hensiktsmessige ordninger for oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk.
- Miljødirektoratet kan til enhver tid stanse kvotestarten eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det.
- All avgang av gaupe innenfor regionen etter at vedtaket er fattet belastes den aktuelle kvoten.

- For å begrense uttak av voksne hunddyr er familiegupper av gaupe som opptrer sammen unntatt fra tillatelsen fra jaktstart og fram til og med 28. februar.

Bakgrunnen for saken

Stortingets rovviltforlik fra 2011¹ gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. rovviltforskriften § 13. Vi kan også fatte slike vedtak der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at fellingen eller jakten ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Lisensfelling og kvotejakt på gaupe er det primære virkemidlet for å regulere bestanden av fredet rovvilt i Norge. Kvotejakt på gaupe regnes som en ordinær jakt i den forstand at den utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene. Det vil si om arten produserer et høstingsverdig overskudd, om arten har ressursbetydning, om jakt og fangsttradisjon, og eventuell om arten forårsaker skade, i dette tilfelle på husdyr og tamrein.

For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig, er det viktig at kvotejakt på gaupe styres mot områder hvor det er skader på husdyr eller tamrein. Også i fremtiden skal kvotejakt (eller lisensfelling) være den normale beskatningsformen for å redusere skader som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 65 familiegupper av gaupe med delmål fordelt på sju av de åtte rovviltregionene². Rovviltforskriften gir de regionale rovviltnemndene myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. I de tilfeller der bestandsmålet ikke er nådd, skal rovviltnemndenes syn tillegges betydelig vekt.

Direktoratet viser til NINA rapport 2307³ antall familiegupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2023. Av rapporten fremgår det at det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger av gaupe ble nådd i 2023. Det fremgår videre at rovviltnemndene i region 2, 3, 5 og 6 har myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2024. Region 1 har ikke mål om yngling. Resterende regioner med mål om yngling av gaupe har ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2024.

Bestandsstatus og tapsomfang

Talldata presentert her er et sammendrag fra vedlegg 1 " Kunnskapsgrunnlag gaupe i Norge 2023" og vi viser til dette vedlegget for mer grundig gjennomgang av bestandsstatus og tapsomfang.

¹ [Rovviltforliket](https://www.stortinget.no) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\)](https://www.regjeringen.no) (Regjeringen.no)

³ [Tovmo, M., Odden, J. & Nilsen, E. B. 2023. Antall familiegupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2023. - NINA Rapport 2307. Norsk institutt for naturforskning.](https://www.nina.no)

Nasjonalt

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper i 2023: 71,5 familiegrupper
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 65,7 familiegrupper
- Estimert bestand i Norge 2023: 242,5 gauper

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2022/2023: 63 gaupe
- Kvotejakt: 37 gauper
- Skadefelling: 16 gauper
- Andre årsaker: 10 gauper
- Antall døde gauper i så langt i inneværende jaktår (10. jan 2024): 14 gauper

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader på tamrein og sau

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2022/2023: 277 rein
- Antall rein påvist tatt av gaupe i så langt i inneværende reindriftsåret (10. jan 2024): 203 rein
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2020/2021: 6 724 gaupe

- Antall sau og lam påvist tatt av gaupe i løpet av 2022: 196 sau og lam
- Antall sau og lam erstattet som tapt til gaupe i løpet av 2022: 4 125 sau og lam
- Antall sau og lam tapt til gaupe så langt i 2024 (10. jan 2024): 201 sau og lam

Region 8

Bestandssituasjonen

- Dokumenterte familiegrupper i 2023: 8 i Troms og 1 i Finnmark
- Dokumenterte familiegrupper gjennomsnitt de tre siste årene: 7 familiegrupper

Antall døde gauper

- Antall døde gauper registrert i jaktåret 2022/2023: 2 gauper
- Kvotejakt: Ingen gauper
- Skadefelling: Ingen gauper
- Annen avgang: 2 gauper
- Antall døde gauper så langt i inneværende jaktår (10. jan 2024): Ingen gauper

Skadesituasjonen og erstatninger

- Antall rein påvist tatt av gaupe i løpet av reindriftsåret 2022/2023: 169 rein
- Antall rein påvist tatt av gaupe i så langt i inneværende reindriftsåret (10. jan 2024): 93 rein
- Antall rein erstattet som tapt til gaupe i løpet av reindriftsåret 2021/2022: 4 517 rein

- Antall sau og lam påvist tatt av gaupe i løpet av 2022: 21
- Antall sau og lam erstattet som tapt til gaupe i løpet av 2022: 454

Rovviltnemnda sin anbefaling

Direktoratet har mottatt anbefaling fra rovviltnemnda om å fastsette kvote for jakt på gaupe i region 8 15. desember 2023⁴.

"Rovviltnemnda gir Miljødirektoratet følgende tilrådning til kvote for jakt på gaupe i 2024:

Tilrådning gaupekvote i Finnmark:

Kvotepå 3 gauper i B-området i Finnmark, hvorav maksimalt 2 hunngauper.

Tilrådning gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Kvotepå 6 gauper i B-området, hvorav inntil tre voksne hunngauper. Jakta stoppes om tre voksne hunngauper blir felt. Inntil 2 av gaupene kan felles sør for kommunene Tromsø, Lyngen og Storfjord."

Miljødirektoratets vurderinger

Gaupe som art er fåtallig og er klassifisert som "sterkt truet" i Norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Det kreves presise forvaltningsmessige tiltak for både å sikre overlevelse og å opprettholde bestanden på bestandsmålet slik det er fastsatt av Stortinget. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store rovviltartene. Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse.

I direktoratets vurdering om kvotejakt på gaupe har vi lagt vekt på siste års bestandsregistrering og hvorvidt regionen har nådd bestandsmålet, samt utviklingen i bestanden tidligere år, skadeomfang og skadepotensial og arealdifferensieringen i regionen. Direktoratet har også vurdert prognosene for utvikling av gaupebestanden i Norge og i regionene.

Det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe ble nådd i Norge i 2023. Bestanden før jakt 2024 er estimert ut fra prognosemodellen til å være 76 familiegrupper. Prognosemodellen viser videre at det er 8,5 % sannsynlighet for at gaupebestanden skal havne under det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper før jakt i 2024.

Figur 2 viser at antall familiegrupper av gauper i region 8 har i perioden 2013 til 2020 ligget under det regionale målet som er på 10 årlige familiegrupper. I 2020 steg bestanden, for så å synke igjen i 2021 og 2022. I 2023 ble det registrert totalt 9 familiegrupper i regionen hvor 8 av disse ble registrert i Troms og en registrert i Finnmark. Delmålet for Troms på 6 familiegrupper ble dermed nådd i 2023. Delmålet for Troms ble også nådd 2022. Gjennomsnittlig antall familiegrupper for de tre siste årene for regionen er 9 familiegrupper.

De regionale modellprognosene gir et estimat på 9,8 familiegrupper (75 % CL: 6,5-13,5) før årets jakt i region 8. Ved en estimert bestandstørrelse på 9,8 familiegrupper før jakt 2024 beregner modellen at et uttak av opptil 3 hunddyr under jakta i 2024 kan gjøre at bestanden

⁴ [Protokoll fra møte i rovviltnemnda for region 8 den 15. desember 2023, sak 61/23.](#)

havner på det regionale bestandsmålet også før jakta i 2025. Ved et uttak av 5 hunndyr beregner modellen 9,1 familiegrupper (figur 1).

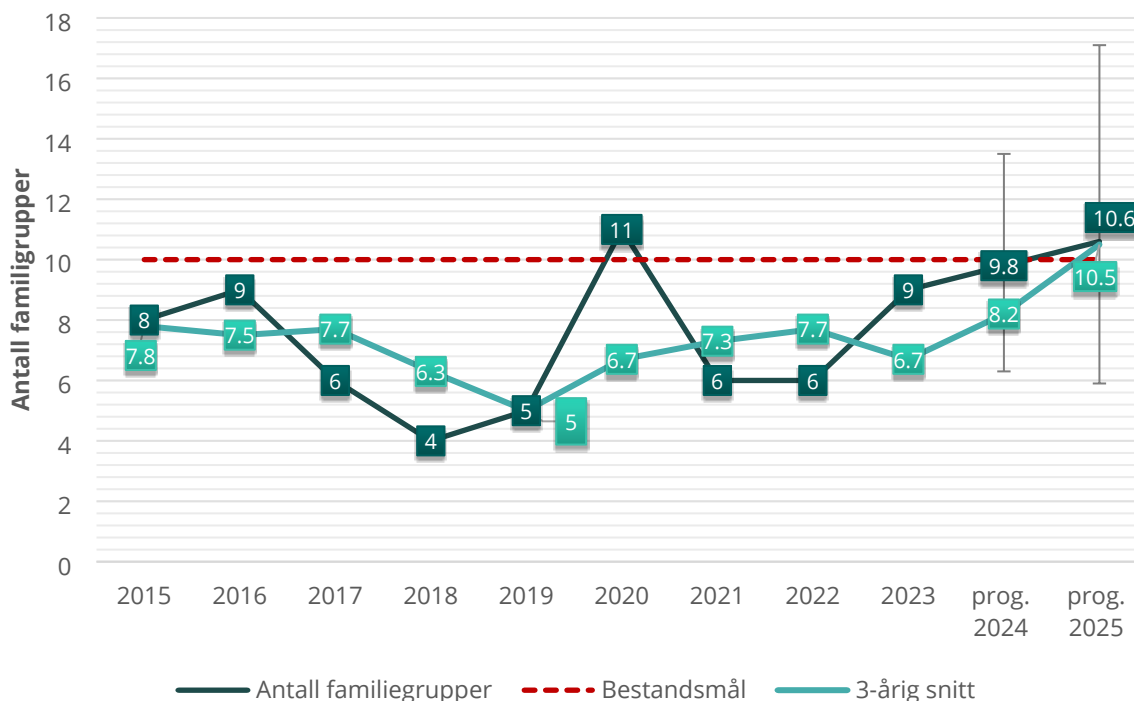

Figur 1: Prognose og usikkerhetsintervall på 75 % for antall familiegrupper på landsbasis før jakta i 2025 gitt tre ulike scenarier for uttak av voksne hunndyr under jakta i 2024 for region 8 (henholdsvis 1, 3 og 5 voksne hunndyr). Stiplet linje angir bestandsmålet på 10 familiegrupper. Kilde: Shiny app basert på prognosemodellen. Robust analyse. (Rovdata.no)

Det er stor usikkerhet ved slike beregninger, siden den siste tilgjengelige informasjonen er fra bestandsregistrering og jakta i 2023. Andelen voksne hunngauper som får fram unger som er i live den første vinteren kan variere en del mellom år og områder. I enkelte år vil en stor andel av de voksne hunnene få fram unger, mens det i andre år er en mindre andel som klarer det.^{5 6} Usikkerheten i estimatene til modellen er større for de regionspesifikke prognosene enn for den nasjonale prognosen (større usikkerhetsintervaller).

⁵ Nilsen, E.B., Linnell, J.D.C., Odden, J., Samelius, G. & Andren, H. 2012. Patterns of variation in reproductive parameters in Eurasian lynx (*Lynx lynx*). *Acta Theriologica* 57(3): 217-223. doi:10.1007/s13364-011-0066-5

⁶ Walton, Z.A., Mattisson, J., Linnell, J.D., Stien, A. & Odden, J. 2017. The cost of migratory prey: seasonal changes in semidomestic reindeer distribution influences breeding success of Eurasian lynx in northern Norway. *Oikos* 126(5): 642-650

Figur 2: Antall av familiegupper påvist før jaktstart i årene 2015 til 2023, samt antall familieguppe som 3-årig snitt. Tallene for 2024 og 2025 er basert på prognosemodellen med en kvote på 2 voksne hunndyr under jakta 2024 med 75 % usikkerhetsintervaller.

Direktoratet konstaterer at region 8 ikke har nådd det gjennomsnittlige fastsatte bestandsmålet på flere år. Miljødirektoratet har tidligere vurdert at det er behov for stabil bestandsvekst i regionen slik at man når det gjennomsnittlige fastsatte bestandsmålet og rovviltnemda kan overta myndigheten. I tillegg har vi opprettholdt et handlingsrom for å tildele kvote for betinget skadefelling til bruk ved konkrete skadesituasjoner i regionen. Det ble derfor ikke åpnet for kvotejakt av gaupe i region 8 i 2023, og i årene 2021 og 2022 ble det gitt en begrenset kvote for jakt.

Ved vurderinger om høsting viser direktoratet til at det også skal legges vekt på skade som arten gjør. I region 8 ble det i reindriftsåret 2022/2023 påvist 169 rein tapt til gaupe, og så langt inneværende reindriftsår (fram til 10. januar) er det 93 rein dokumentert/antatt tatt av gaupe i region 8. Ved samme tidspunkt i fjor ble det 91 rein dokumentert/antatt tatt av gaupe. I 2023 ble det tapt 30 sau og lam til gaupe. Tap av tamrein og sau er spredt over store deler av fylket, men med et tyngdepunkt fra Nordreisa og sørover som følge av størst bestand og mange viktige beiteområder for tamrein og sau i området.

På bakgrunn av overnevnte vurderer Miljødirektoratet at det er grunn for å være restriktiv ved fastsetting av kvote i region 8. Det er fortsatt behov for stabil bestandsvekst av gaupe i region 8. Vi åpner for en kvote lavere enn det nemda i region 8 foreslår, og begrenser kvoten til områder med til dels store tap og tapspotensiale. Ved bruk av modellen gitt ulike jaktuttak av hunndyr i

region 8, vurderer vi at det er handlingsrom for et jaktuttak av maksimalt to voksne hunddyr (figur 2). Dette både med hensyn til prognosen ett år fram i tid, men også prognosen to år fram i tid.

Uttak i samsvar med kvotevedtaket vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for gaupe.

I våre vurderinger tas det også hensyn til prognosen for gaupebestanden i landet som helhet. I de øvrige rovviltregionene med jaktkvote for gaupe er det til sammen vedtatt en kvote på 25 hunddyr. Gitt en bestandsstørrelse i 2024 på 76 familiegrupper viser beregninger med prognosemodellen at et uttak av 30 voksne hunngauper gir en 16 % sannsynlighet at bestanden kommer under det nasjonale bestandsmålet.

Direktoratet viser til direktoratets brev 31. mai 2023 hvor Statsforvalteren i region 8 fikk tildelt en kvote på 4 gauper ved betinget skadefellingstillatelse, som kan iverksettes etter gitte vilkår i perioden 1. juni 2023 til og med 15. februar 2024. Per dags dato er ingen dyr belastet kvoten i region 8. Direktoratet viser til at det er av større betydning å rette felling til skadesituasjoner som kan oppstå forårsaket av gaupe, enn som et tiltak for å regulere gaupebestanden.

Klagerett

Dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Landbruksdirektoratet	Postboks 56	7701	STEINKJER

Vedlegg

1 Kunnskapsgrunnlag gaupe i Norge 2023- jan 2024